

Magyar Bányászati és Földtani Szolgálat

T Á J É K O Z T A T Ó

bányajáradék önbevallásról, befizetésről

2017. év

Budapest, 2018. március

Tartalomjegyzék

Bevezetés.....	3
I. Bányajáradék fizetési kötelezettség bemutatása.....	4
I. 1. Bányajáradék önbevallásra kötelezett vállalkozások, kitermelőhelyek	4
I. 2. 2017. év után bevallott bányajáradék ásványi nyersanyag szerinti bontásban.....	6
II. A 2017. év után keletkezett térítési díj és kiesett bányajáradék pótlására megállapított díj.....	10
II. 1. Térítési díj.....	10
II. 2. Kiesett bányajáradék pótlására megállapított díj.....	10
III. A „Bányajáradék befizetés” bevételi számla 2017. évi alakulása.....	11
III. 1. Bányajáradék befizetés.....	11
III. 2. Térítési díj befizetés.....	13
III. 3. Kiesett bányajáradék pótlására megállapított díj befizetés.....	14
III. 4. Jogosulatlanul kitermelt ásványi nyersanyag értékének megfizetése	15
IV. Bányajáradékkal kapcsolatos adatok időbeli alakulása.....	16
V. Bányajáradékkal kapcsolatos követelésállomány alakulása.....	22

Bevezetés

A bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény (továbbiakban: Bt.) 3. § (1) bekezdése szerint az ásványi nyersanyagok és a geotermikus energia természetes előfordulási helyükön állami tulajdonban vannak. A bányavállalkozó által kitermelt ásványi nyersanyag a kitermeléssel, az energetikai célra kinyert geotermikus energia a hasznosítással a bányavállalkozó tulajdonába megy át. A Bt. 20. § (1) bekezdése előírja, hogy a kitermelt ásványi nyersanyag és geotermikus energia után az államot részesedés, bányajáradék illeti meg. A bányajáradék fizetési kötelezettség mértékét a Bt., a bányajáradék önbevallási és fizetési gyakoriságát a Bt. végrehajtásáról szóló 203/1998. (XII. 19.) Korm. rendelet (továbbiakban: Vhr.) állapítja meg.

A Vhr. ásványi nyersanyagoként eltérő gyakoriságot állapít meg a bányajáradék önbevallására és fizetésére vonatkozóan. Kőolaj, földgáz, szén-dioxid esetében havonta, egyéb ásványi nyersanyag és kinyert geotermikus energia esetében negyedévente kell eleget tenni az előírt kötelezettségeknek.

Az önbevallás tartalmát, a bányajáradék számításának módját az ásványi nyersanyagok és a geotermikus energia fajlagos értékének, valamint az értékszámítás módjának meghatározásáról szóló 54/2008. (III. 20.) Korm. rendelet rögzíti.

I. Bányajáradék fizetési kötelezettség bemutatása

1. Bányajáradék önbevallásra kötelezett vállalkozások, kitermelőhelyek

a) A bányajáradék önbevallásra kötelezett vállalkozókról készült nyilvántartásunkban 2017. december 31-én:

• bányafelüyeleti engedéllyel kitermelő	593 db
• egyéb engedéllyel ásványi nyersanyagot kitermelő	66 db
• geotermikus energiát energetikai célú felhasználó	126 db
összesen:	785 db
- vállalkozás szerepelt.

b) A nyilvántartott vállalkozások 2017. december 31-én:

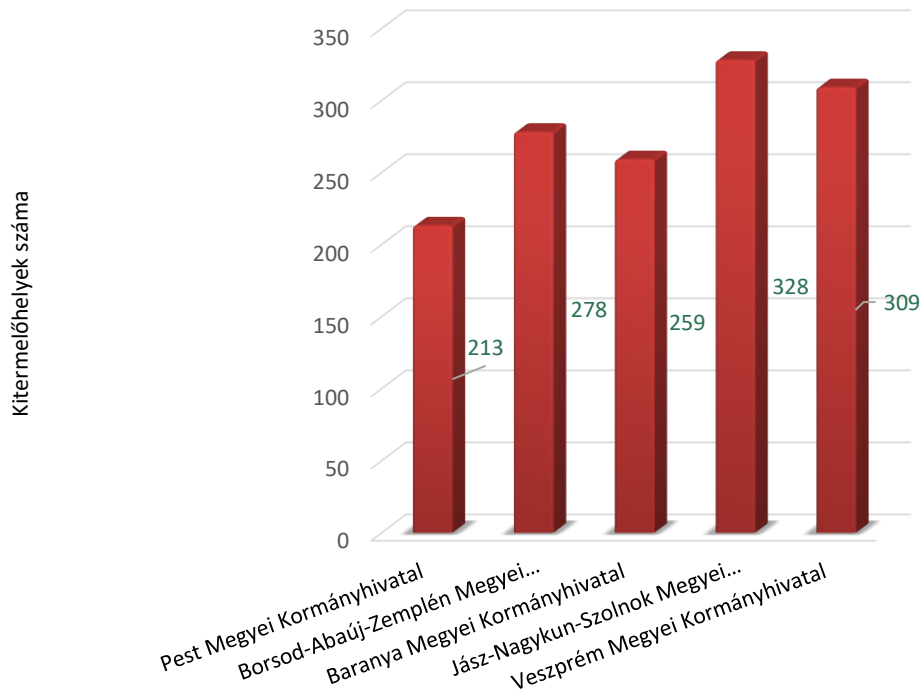
- a szilárd ásványbányászatban bányafelüyeleti engedéllyel 1060 db kitermelőhellyel,
- a szénhidrogén bányászatban (beleértve CO₂) 327 db kitermelőhellyel,
- a geotermikus energia energetikai célú hasznosításban 190 db kúttal rendelkeztek.

c) Az ásványi nyersanyag kitermelőhelyek (szilárd és szénhidrogén) a bányafelüyeleti szervek között az 1. sz. táblázat szerint oszlottak meg*:

Bányafelüyelet megnevezése	Kitermelőhelyek száma
Pest Megyei Kormányhivatal	213
Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal	278
Baranya Megyei Kormányhivatal	259
Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal	328
Veszprém Megyei Kormányhivatal	309
Összesen	1387

1. sz. táblázat

Kitermelőhelyek bányafelügyeletenként

*Bányafelügyeleti szervek illetékességi területei:

- Pest Megyei Kormányhivatal (2015. április 1-ig Budapesti Bányakapitányság): Budapest főváros, Pest megye, Komárom-Esztergom megye, Nógrád megye,
- Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal (2015. április 1-ig Miskolci Bányakapitányság): Heves, Borsod-Abaúj-Zemplén, Szabolcs-Szatmár-Bereg, Hajdú-Bihar megye,
- Baranya Megyei Kormányhivatal (2015. április 1-ig Pécsi Bányakapitányság): Zala, Somogy, Tolna, Baranya megye,
- Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal (2015. április 1-ig Szolnoki Bányakapitányság): Jász-Nagykun-Szolnok, Bács-Kiskun, Csongrád, Békés megye,
- Veszprém Megyei Kormányhivatal (2015. április 1-ig Veszprémi Bányakapitányság): Fejér, Győr-Moson-Sopron, Vas és Veszprém megye.

Az illetékességi területeket a Magyar Bányászati és Földtani Szolgálatról szóló 161/2017. (VI.28.) Korm. rendelet állapítja meg.

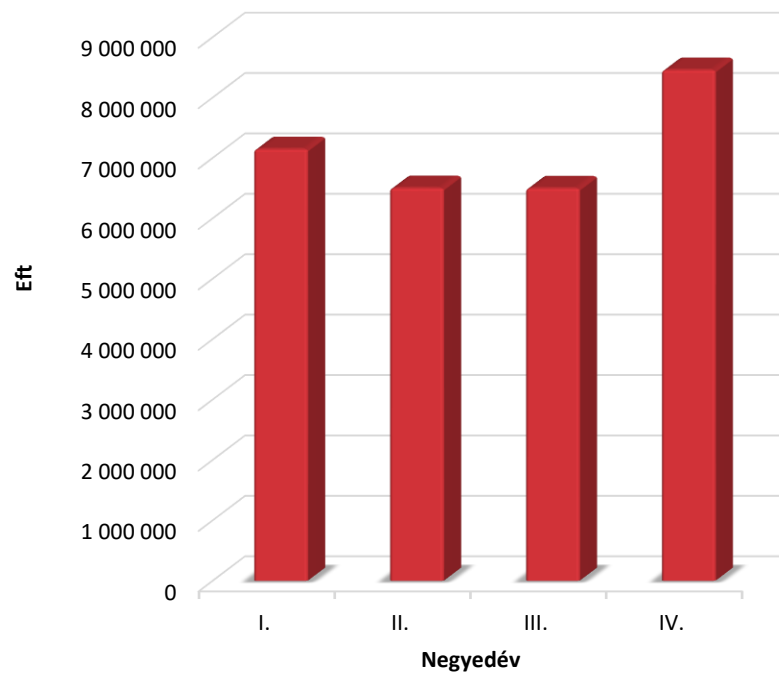
2. A 2017. évi termelés után bevallott bányajáradék ásványi nyersanyag szerinti bontásban

A bevallott bányajáradékot negyedévenkénti tagolásban, ásványi nyersanyag szerinti bontásban a 2. sz. táblázat foglalja össze.

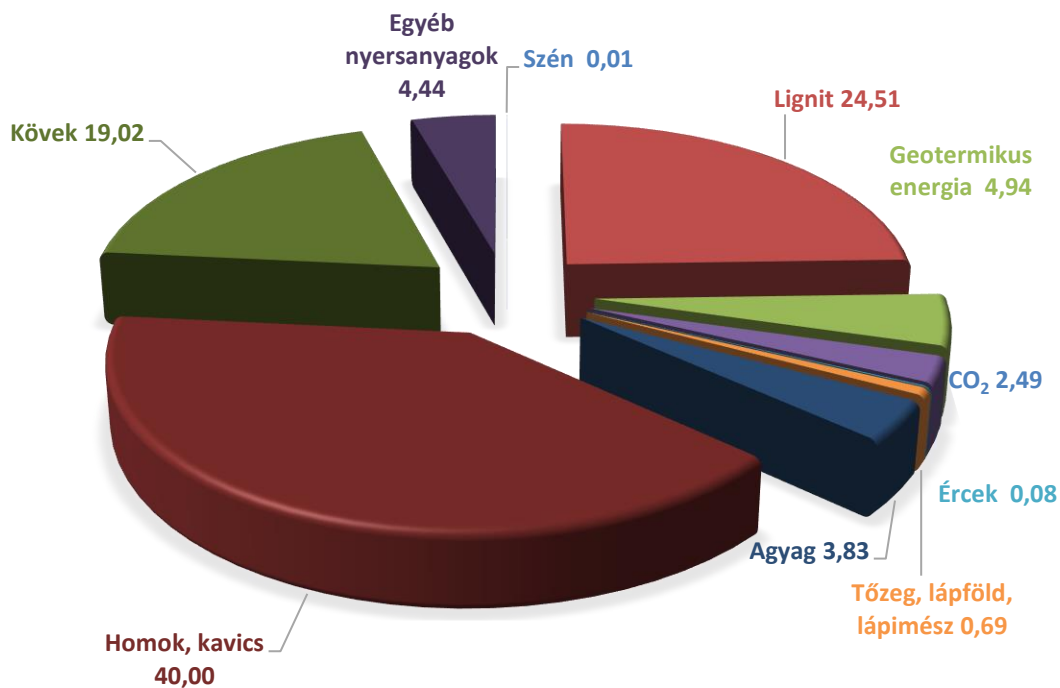
Eft					
Megnevezés	2017. évi kitermelés után bevallott bányajáradék				
	I.	II.	III.	IV.	Összesen
1.	2.	3.	4.	5.	6=2+3+4+5
Földgáz	4 015 058	3 493 186	3 352 610	4 612 622	15 473 476
ebből koncesszió	37 141	177 234	258 082	412 415	884 872
Kőolaj	2 588 942	2 353 837	2 295 552	3 041 127	10 279 458
ebből koncesszió	3 799	66 845	159 282	616 755	846 681
Szén	0	155	147	70	372
Lignit	202 098	100 693	188 866	208 516	700 173
Geotermikus energia	56 089	23 326	12 923	48 665	141 004
Széndioxid	14 222	20 537	15 930	20 537	71 226
Ércek	555	619	552	451	2 177
Tőzeg, lápföld, lúpimész	1 989	2 847	8 192	6 675	19 703
Agyag	7 120	27 253	40 590	34 333	109 296
Homok, kavics	143 037	316 291	381 842	301 680	1 142 850
Kövek	110 362	149 176	129 942	153 827	543 307
Egyéb nyersanyagok	9 079	15 836	72 642	29 382	126 939
Összesen	7 148 551	6 503 756	6 499 788	8 457 885	28 609 981

2. sz. táblázat

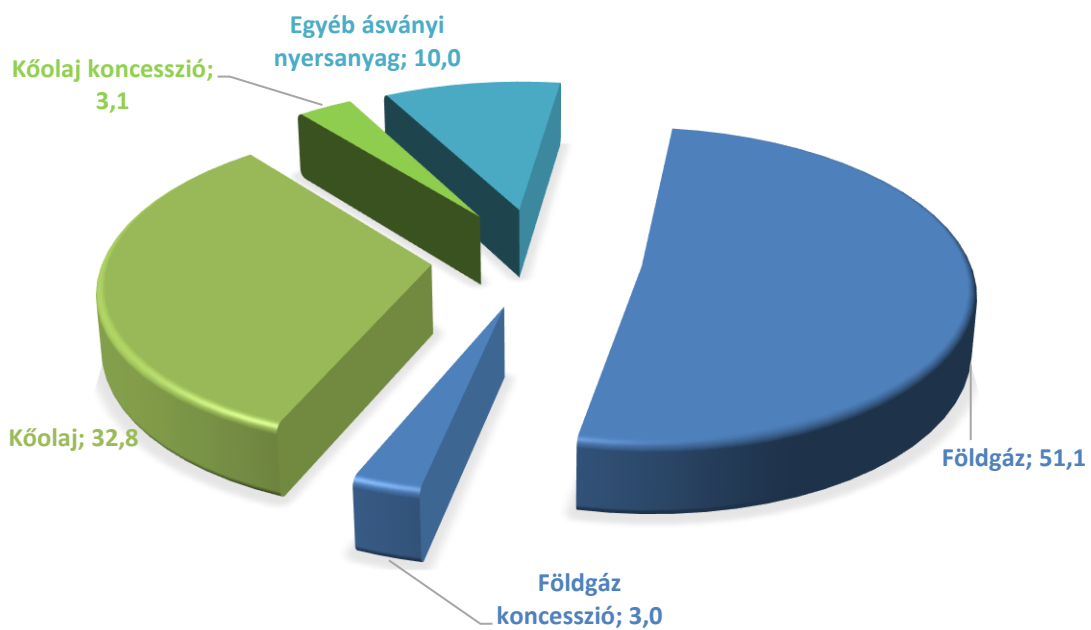
2017. évre bevallott bányajáradék negyedévenkénti alakulása

2017. évi kötelezettség megoszlása nyersanyagoként (szénhidrogén nélkül, %)

2017. évi kötelezettség megoszlása nyersanyagoként (%)

II. A 2017. év után keletkezett térítési díj és kiesett bányajáradék pótlására megállapított díj

1. Térítési díj

A Bt. 26/A. § (4) bekezdése alapján a bányavállalkozó a bányatelek megállapításától számított 5 éven belül köteles a kitermelést megkezdeni. A kitermelés megkezdésének határideje legfeljebb egy alkalommal, legfeljebb 5 évvel térítési díj fizetés ellenében meghosszabbítható.

A 2017. év után fizetendő térítés díj és annak teljesítése ásványi nyersanyag fajtánként az 3. számú táblázatban található.

			Eft
Megnevezés	Fizetendő díj	Fizetett díj	Egyenleg
1.	2.	3.	4.=3-2.
Homok és kavics	5 693	5 693	0
Kőolaj	50 160	50 160	0
Földgáz	39 664	39 664	0
Összesen	95 517	95 517	0

3. sz. táblázat

*A nem fizetők esetében a bányafelügyelet kezdeményezi a bányászati jog törlését.

2. Kiesett bányajáradék pótlására megállapított díj

A Bt. 30. § (2) alapján a bányafelügyelet a szüneteltetésre készült műszaki üzemi tervet jóváhagyó határozatban a kiesett bányajáradék pótlására díjfizetési kötelezettséget állapít meg.

A 2017. év után fizetendő díj és annak teljesítése ásványi nyersanyag fajtánként az 4. számú táblázatban található.

			Eft
Megnevezés	Fizetendő díj	Fizetett díj	Egyenleg
1.	2.	3.	4.=3-2.
Tőzeg, lápföld, lápimész	77	77	0
Agyag	3 838	3 838	0
Szenek, lignit	2	2	0
Homok és kavics	6 272	6 146	-126
Kövek	1 104	1 020	-84
Kőolaj	5 977	5 977	0
Földgáz	8 797	8 797	0
Egyéb	1 905	1 905	0
Összesen	27 972	27 762	-210

4. sz. táblázat

*A nem fizetők esetében a bányafelügyelet eljárást kezdeményezett a tartozás kiegyenlítésének érdekében.

III. A „Bányajáradék befizetési” bevételi számla 2017. évi alakulása

A bányajáradék befizetése bevételi számlára négy típusú befizetést kell teljesíteni. A befizetések típusai:

- bányajáradék,
- térítési díj,
- kiesett bányajáradék pótlására megállapított díj,
- jogosulatlanul kitermelt ásványi nyersanyag értéke.

1. Bányajáradék befizetés

A "Bányajáradék befizetési" bevételi számlára 2017. évben 28,8 milliárd Ft került befizetésre. Ez az összeg 1,16 milliárd forinttal haladja meg a 2016. évi teljesítést.

A befizetett bányajáradék összegének változását döntően az alábbi tényezők befolyásolták

- **Csökkenést előidéző főbb tényezők:**

a) szénhidrogén esetében a 2008. január 1. előtt termelésbe állított mezőkből nem növelt hatékonyságú eljárással kitermelt kőolaj mennyisége 5,4 %-kal csökkent. A kitermelés változásának hatására a bányajáradék összege 500 millió Ft-tal csökkent;

b) a Bt. 20. § (3) bekezdés ba) pontjában szereplő képlet „P” tényezőjének értéke 2017. évre jelentősen megváltozott. A változás hatására az érintett szénhidrogén kategóriákban a bányajáradék mértéke drasztikusan csökkent, a mérték a 2016. évi 46,9 %-ról 2017. évre 12,2 %-ra esett. A bányajáradék mérték változása a bányajáradék 2017. évi összegében 4,5 milliárd Ft csökkenést okozott;

c) az 1998. január 1. előtt termelésbe állított szénhidrogén mezőkből kitermelt földgáz GJ-ban kifejezett mennyisége 8 %-kal, az 1998. január 1. után termelésbe állított szénhidrogén mezőkből kitermelt földgáz GJ-ban kifejezett mennyisége 9,5 %-kal csökkent. A földgáz kitermelés visszaesésének hatására 1 milliárd Ft-tal csökkent a földgáz bányajáradék összege.

- **Növekedést előidéző főbb tényezők:**

a) a Brent olajár 2017. évi pozitív változásának köszönhetően a kőolaj fajlagos értéke 25 %-kal a földgáz fajlagos értéke 23 %-kal nőtt 2016. évhez viszonyítva, aminek hatására a bányajáradék értéke összességében 5,6 milliárd Ft-tal növekedett;

b) szénhidrogének esetében tovább folytatódott a koncessziós területek termelésbe állításával 2016. végén indult növekvő tendencia, aminek köszönhetően a korábbi években nagyrészt stagnáló mennyiségek a 2008. január 1. után termelésbe állított mezőknél növekedésnek indultak. Kőolaj mezőknél a többlet 52 %, a földgáz mezőknél pedig 28 %, ami összességében 1,25 milliárd Ft-tal növelte a bányajáradék bevételeket;

c) a szilárd ásványi nyersanyagot termelő bányavállalkozók 2017. évben 21,5 %-kal növelték a termelésüket 2016-hoz képest, ez 0,3 milliárd Ft többletet eredményezett a bányajáradék összegében;

d) a kitermelt geotermikus energiahordozó térfogata 2017. évben a korábbi évekhez hasonlóan növekedett, a 7 %-os pozitív irányú változás 10 millió Ft-tal növelte a bányajáradék összegét.

A 2017. évben befizetett bányajáradékot ásványi nyersanyag szerinti bontásban az 5. számú táblázat tartalmazza.

			Eft
Megnevezés	2017. évet megelőző évek után befizetett*	2017. év után befizetett**	Összes befizetés
1.	2.	3.	4.=2.+3.
Földgáz	1 905 193	9 163 882	11 069 075
ebből koncesszió	1 261	584 200	585 461
Kőolaj	929 492	13 807 811	14 737 303
ebből koncesszió	1 872	682 213	684 085
Szén	4 438	4 426	8 864
Lignit	213 458	487 757	701 215
Geotermikus energia	48 751	92 604	141 355
Széndioxid	4 818	65 955	70 773
Ércek	1 360	1 726	3 086
Tőzeg, lápföld, lápimész	4 401	12 875	17 276
Agyag	37 947	109 967	147 914
Homok, kavics	297 393	930 490	1 227 882
Kövek	127 826	250 170	377 995
Egyéb nyersanyagok	25 164	101 967	127 131
Összesen	3 600 240	25 029 629	28 629 869

5. sz. táblázat

* A 2017. évet megelőző években kitermelt ásványi nyersanyag és kinyert geotermikus energia után 2017. évben befizetett bányajáradék.

** A 2017. évben kitermelt ásványi nyersanyag és kinyert geotermikus energia után 2017. évben befizetett bányajáradék.

2. Térítési díj fizetése

A 2017. évben fizetett térítési díj ásványi nyersanyag szerinti bontásban a 6. számú táblázatban található.

			Eft
Megnevezés	2017. évet megelőző évek után járó*	2017. év után**	Összesen
1.	2.	3.	4.=3.+2.
Homok és kavics	1 423	4 270	5 693
Kőolaj	750	45 898	46 648
Földgáz	2 495	34 836	37 331
Összesen	4 668	85 004	89 672

6. sz. táblázat

* A 2017. évet megelőző években keletkezett kötelezettség után 2017. évben fizetett térítési díj.

** A 2017. évben keletkezett kötelezettség után 2017. évben fizetett térítési díj.

3. Kiesett bányajáradék pótlására fizetett díj

A 2017. évben a kiesett bányajáradék pótlására fizetett díj ásványi nyersanyag szerinti bontásban a 7. számú táblázatban található.

			Eft
Megnevezés	2017. évet megelőző évek után járó*	2017. év után**	Összesen
1.	2.	3.	4.=3.+2.
Tőzeg, lápföld, lápímész	19	57	76
Bauxit	46	0	46
Agyag	1 111	2 883	3 994
Homok és kavics	11 279	5 075	16 354
Kövek	707	947	1 654
Kőolaj	498	5 479	5 977
Földgáz	988	8 241	9 229
Egyéb	151	1 611	1 762
Összesen	14 799	24 293	39 092

7. sz. táblázat

* A 2017. évet megelőző években keletkezett kötelezettség után 2017. évben kiesett bányajáradék pótlására fizetett díj.

** A 2017. évben keletkezett kötelezettség után 2017. évben kiesett bányajáradék pótlására fizetett díj.

4. Jogosulatlanul kitermelt ásványi nyersanyag értékének megfizetése

A Bt. 41. § (1) bekezdése alapján a bányafelügyelet kötelezi a jogosulatlan bányászati tevékenységet folytató jogi vagy természetes személyt a jogosulatlanul kitermelt ásványi nyersanyag értékének megfizetésére. A befizetések ásványi nyersanyag szerinti bontásban a 8. számú táblázatban találhatóak.

			Eft
Megnevezés	2017. évet megelőző évek után befizetett*	2017. év után befizetett**	Összesen
1.	2.	3.	4.=3.+2.
Kövek	268	1 368	1 636
Agyag	780	1 769	2 549
Homok, kavics	12 243	4 537	16 780
Egyéb	7 020	8 714	15 734
Összesen	20 311	16 388	36 699

8. sz. táblázat

* A 2017. évet megelőző években jogosulatlanul kitermelt ásványi nyersanyag érték 2017. évben történt befizetése.

** A 2017. évben jogosulatlanul kitermelt ásványi nyersanyag érték 2017. évben történt befizetése.

A Magyar Államkincstárnál vezetett „Bányajáradék befizetés” elnevezésű számlára 2017. évben összesen **28 795 332 Eft** került befizetésre.

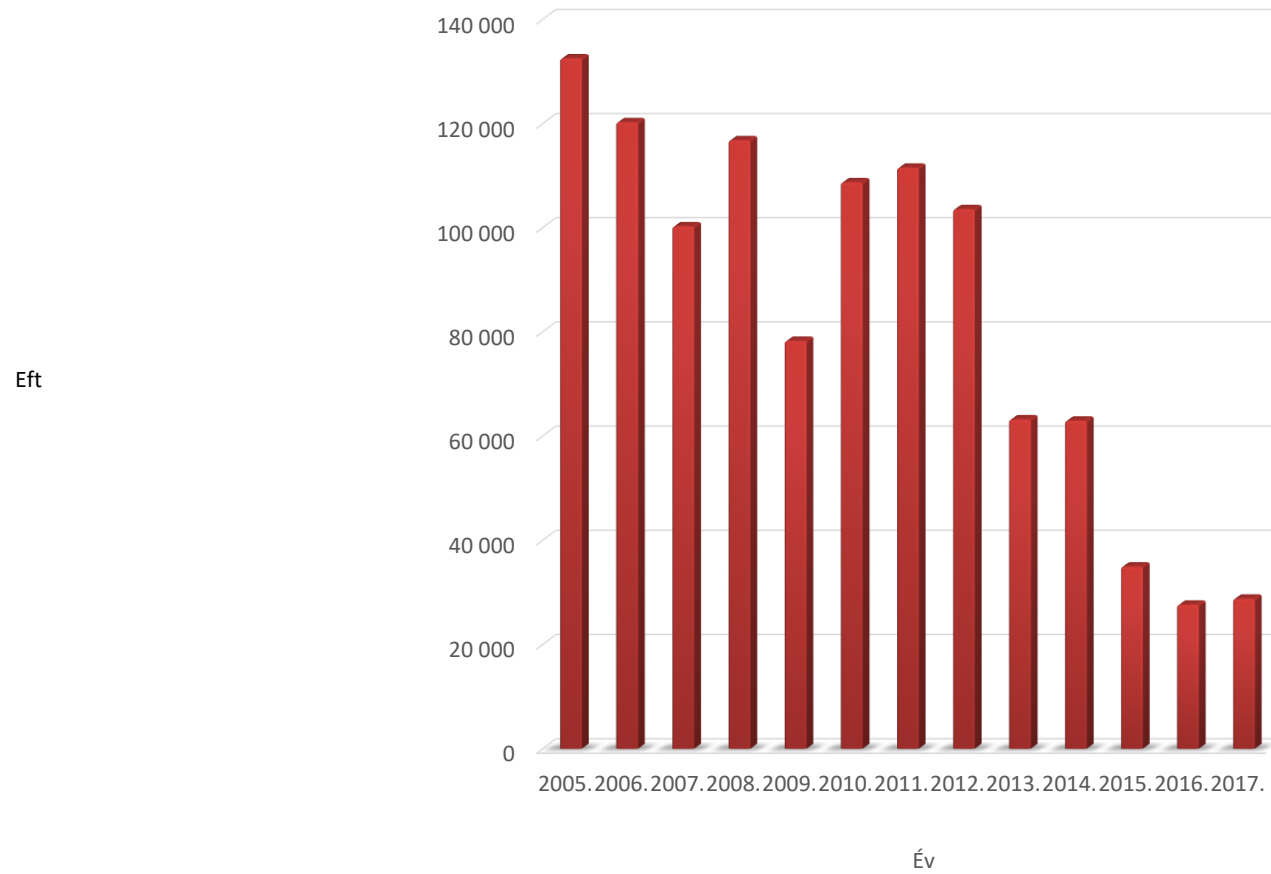
IV. Bányajáradékkal kapcsolatos adatok időbeli alakulása

A „Bányajáradék befizetési” bevételi számlára 2006-tól az évenként befizetett összeg és az összeg alakulását befolyásoló tényezők a 9. sz. táblázatban kerültek összefoglalásra. A 10. sz. táblázat rövidebb távra - 2014-2017. évek – vonatkozóan, ásványi nyersanyag kategóriákra bontva mutatja be a bevallott nyersanyag mennyiséget és bányajáradékot, illetve a bevallások alapján az adott évre befizetett bányajáradékot. A 11. sz. táblázat a 2005-2017. közötti időszakban bevallott építőipari nyersanyagok mennyiségeit tartalmazza.

Megnevezés	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014	2015.	2016.	2017.
Bányajáradék számlára befizetés MFt	120 265,2	100 264,5	116 804,5	78 284,0	108 878,1	111 522,1	103 561,3	63 195,9	62 962,8	34 974,9	27 636,8	28 795,3
Energiaár kompenzáció MFt	87 593,9	69 622,6	78 427,6	51 884,20	-	-	-	-	-	-	-	-
Engedélyezett jár. csökkentés MFt	2	2,3	26,2	0,05	0,6	43,7	40,6	11,9	-	-	-	-
Csökkentésben részesülők száma	2	2	2	2	1	2	2	2	-	-	-	-
Bevallásra kötelezettek száma	875	868	879	880	873	862	868	873	884	813	859	785
Kitermelőhelyek száma (szénhidrogén nélkül)	1496	1 507	1 564	1 439	1 412	1 372	1 346	1 316	1 246	1 213	1 180	1 060

9. sz. táblázat

Bányajáradék számlára történt összes befizetés

A 2014-2017. években bevallott nyersanyagmennyiség, bányajáradék és a bevallások alapján teljesített befizetés.

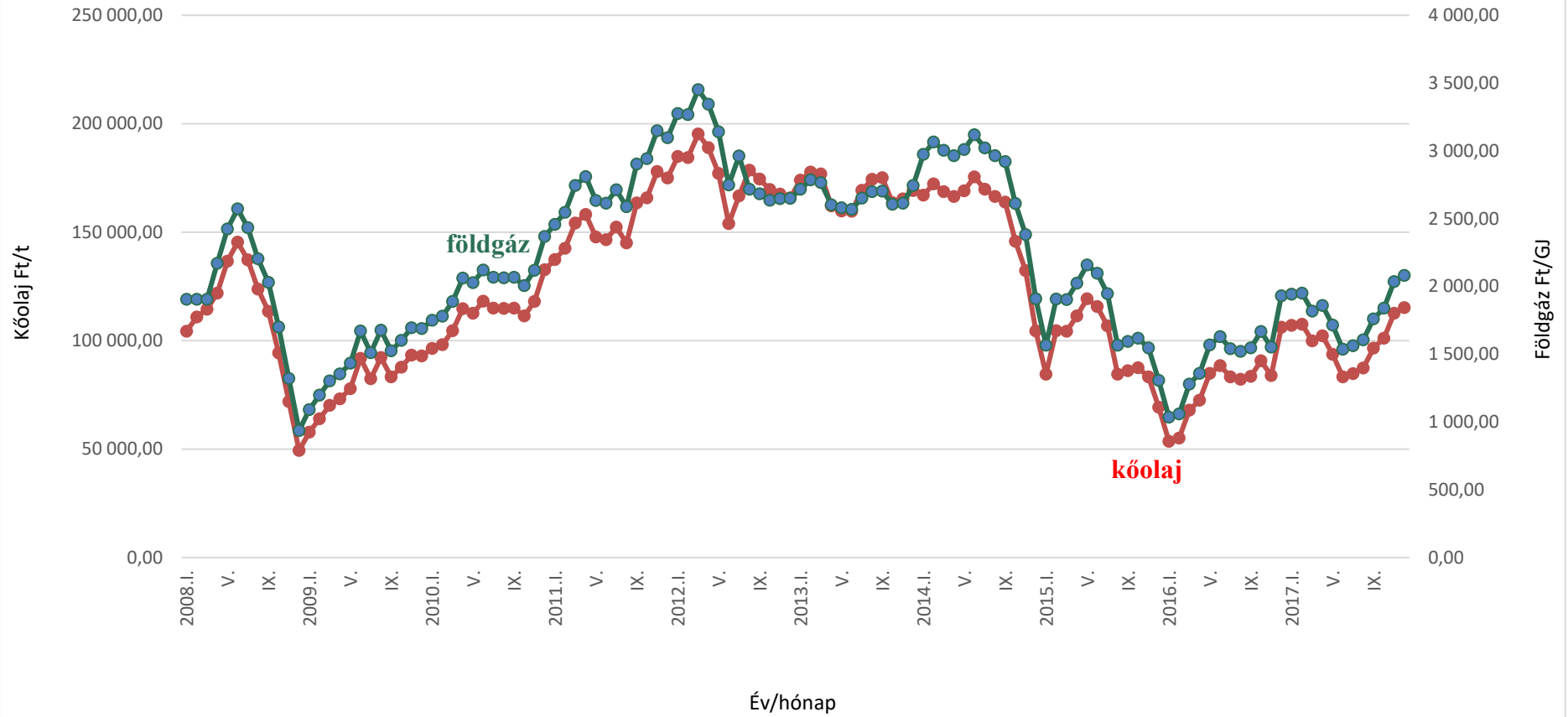
Nyersanyag	2014.			2015.			2016.			2017.		
	Bevallott mennyiség (m ³)	Éves kitermelés után bevallott bányajáradék (Eft)	Éves kitermelés után befizetett bányajáradék (Eft)	Bevallott mennyiség (m ³)	Éves kitermelés után bevallott bányajáradék (Eft)	Éves kitermelés után befizetett bányajáradék (Eft)	Bevallott mennyiség (m ³)	Éves kitermelés után bevallott bányajáradék (Eft)	Éves kitermelés után befizetett bányajáradék (Eft)	Bevallott mennyiség (m ³)	Éves kitermelés után bevallott bányajáradék (Eft)	Éves kitermelés után 2018. II. 28-ig befizetett bányajáradék (Eft)
Szén	195 918	134	134	21 832	1 463	1 463	6 721	330	330	3 271	372	372
Lignit	7 216 868	780 645	780 645	7 449 875	809 888	809 888	7 424 831	803 579	802 730	6 460 692	700 173	699 868
Ércek	6 035	3 638	3 638	3 471	3 910	3 910	14 092	11 713	11 713	549	2 177	2 177
Tőzeg-lápföld-lápmész	166 234	12 144	12 144	302 308	21 747	21 053	218 362	15 468	15 319	273 612	19 702	19 664
Agyag	2 002 836	153 647	152 495	1 905 606	133 931	131 949	1 415 783	95 878	85 984	1 567 760	109 297	105 863
Homok és kavics	22 073 203	1 394 809	1 327 483	17 684 748	974 645	913 383	15 517 454	838 821	794 711	21 769 624	1 142 850	1 129 845
Kövek	6 776 267	569 660	567 439	7 168 832	645 276	641 623	7 042 315	561 604	554 345	6 861 467	543 307	527 493
Egyéb	3 276 010	91 804	69 295	2 674 704	59 579	47 545	593 922	37 379	33 033	2 848 599	126 939	119 131
Kőolaj (t)	593 862	17 763 369	17 763 369	633 072	8 582 030	8 582 030	722 375	8 039 827	8 039 827	705 274	10 279 458	10 279 458
ebből koncesszió (t)	0	0	0	0	0	0	86	1 872	1 872	43 290	884 872	884 872
Földgáz (Em ³)	1 933 850	39 508 157	39 508 157	1 887 094	21 257 032	21 257 032	1 973 654	17 317 859	17 317 859	1 977 803	15 473 476	15 473 476
ebből koncesszió (Em ³)	0	0	0	68	490	490	715	9 671	9 671	49 925	846 681	846 681
CO ₂ (Em ³)	133 886	62 874	62 874	144 044	67 639	67 639	148 142	69 568	69 568	151 513	71 226	71 226
Geotermikus energia	20 938 858	82 837	82 401	24 490 894	98 708	98 448	29 786 643	128 756	128 428	32 315 461	141 004	137 598
Összesen		60 423 718	60 330 074		32 655 848	32 576 453		27 920 782	27 865 390		28 609 981	28 566 171

Építőipari nyersanyagok termelése 2005-2017.

Nyersanyag	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
Homok	15 922 412	7 031 293	3 469 257	5 766 641	6 822 736	4 397 487	3 714 238	3 527 429	3 979 534	4 897 472	3 321 114	2 763 224	7 648 124
Kavics	21 202 029	20 159 500	16 453 257	16 105 278	12 943 794	10 419 182	9 773 812	8 733 884	10 697 290	17 175 731	14 363 634	12 754 230	14 121 500
Agyag	4 365 561	3 156 767	2 959 453	3 671 578	1 459 551	864 450	1 227 048	915 132	862 414	2 002 836	1 905 606	1 415 783	1 567 760
Kövek	9 258 225	10 146 104	8 030 037	8 977 411	8 456 414	6 659 218	5 588 494	5 175 147	5 419 371	6 776 267	7 168 832	7 042 315	6 861 467

11. sz. táblázat

Földgáz és kőolaj fajlagos értékeinek alakulása

V. Bányajáradékkal kapcsolatos követelésállomány alakulása

Az államháztartás számviteléről szóló 4/2013. Korm. rendelet 2. melléklet 10. sorának megfelelően az MBFSZ, a Magyar Államkincstár beszámolási és könyvvezetési körébe tartozó központi kezelésű előirányzatokkal kapcsolatos nyilvántartási feladatokat ellátó szervként, nyilvántartja a bányajáradék beszedésével összefüggő követelések állományát. Az követelés állomány 2017. december 31-én összesen 146 071 419 Ft, mely a 12. számú táblázatnak megfelelően oszlik meg.

	Eft
Követelésállomány 2017. december 31.	
90 nap alatt határidőn túli	21 981
90 nap felett határidőn túli	47 161
90 nap felett határidőn túli végrehajtásra átadott	52 149
Bizonytalan követelések állománya	24 781
Összesen	146 072
Leírt tartozás	48 321

12. sz. táblázat